

Robert W. Mysłajek, Przemysław Stachyra, Maciej Szewczyk, Michał Figura,
Robert Stefański, Natalia Niedźwiecka, Sabina Nowak

WILK *CANIS LUPUS* I RYŚ *LYNX LYNX* W ROZTOCZAŃSKIM PARKU NARODOWYM W LATACH 2016-2017

Wolf *Canis lupus* and lynx *Lynx lynx* in Roztocze National Park, 2016-2017

ABSTRAKT: Do oceny liczebności wilków i rysi w Roztoczańskim Parku Narodowym (południowo-wschodnia Polska) zastosowano tropienia, nagrania fotopułapkami oraz – w przypadku wilków – analizy genetyczne oparte na 13 loci mikrosatelitarnego DNA. W Parku rozmnażały się dwie grupy rodzinne wilków, których liczebność wynosiła 4-7 osobników. Potwierdzono tam też obecność czterech różnych osobników rysia – trzech samców i jednej samicy. Powierzchnia parku narodowego (84,8 km²) oraz pokrywającego się z nim obszaru Natura 2000 “Roztocze Środkowe” jest zbyt mała w stosunku do wymagań przestrzennych wilków i rysia. Z tego względu działania na rzecz ich ochrony powinny być planowane z uwzględnieniem strefy buforowej wokół jego granic.

SŁOWA KLUCZOWE: monitoring dużych drapieżników, genetyka populacyjna, fotopułapki

ABSTRACT: Tracking, camera trapping and – in case of wolves – non-invasive genetic analysis based on 13 microsatellite loci, were used to determine the number of wolves and lynx in Roztocze National Park (south-eastern Poland). There were two wolf family groups breeding in the national park, which size accounted for 4-7 individuals. There were also four lynx – three males and one female – inside national park. The areas of the national park (84.8 km²) and overlapping Natura 2000 site “Roztocze Środkowe” are too small comparing to spatial requirements of wolves and lynx. Thus activities towards species protection should take under consideration also buffer zone surrounding borders of the sites.

KEY WORDS: large carnivore monitoring, population genetics, camera trapping

Wstęp

Wilk *Canis lupus* i ryś *Lynx lynx* przez wieki poddawane były intensywnej presji łowieckiej, co doprowadziło do ich zniknięcia w większości krajów zachodniej Europy (Chapron et al. 2014), a w Polsce do znacznej redukcji liczebności populacji i zasięgu występowania (Wolsan et al. 1992, Bieniek et al. 1998). W latach 90. XX wieku organizacje przyrodnicze zainicjowały kampanię społeczną na rzecz ochrony wilka i rysia, dzięki której oba gatunki objęto ścisłą ochroną w całym kraju (Mysłajek i Nowak 2014).

Powstrzymanie odstrzałów poskutkowało odbudową populacji w zachodnim skraju Karpat (Mysłajek i Nowak 2004, Nowak et al. 2008, Mysłajek et al. 2018) i w części lasów położonych na zachód od Wisły (Niedziałkowska et al. 2006, Bartoszewicz i Staniaszek 2010, Nowak et al. 2013, Flousek et al. 2014, Nowak i Mysłajek 2016).

Wilk i ryś wymienione są w załączniku II dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (tzw. dyrektywy siedliskowej), przy czym wilk jako gatunek priorytetowy (Jędrzejewski et al. 2010a, b). Z